

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра граматики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

[Handwritten signature]

(П.І.Б.)
2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Психолінгвістика

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність : 035 філологія

Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

2020

Розробник: Карпенко О.Ю., д.ф.н., проф., завідувач кафедри граматики англійської мови

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від 31.08.2020р.

Завідувач кафедри Карпенко О.Ю.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від. "31" серпня 2020 р.

Голова НМК

(підпис)

Телецька Т.В.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни «Психолінгвістика» укладена відповідно до:

1. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти
2. Положення про освітні програми в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова
3. Освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.
Режим доступу: onu.edu.ua

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси продукування, сприйняття й розуміння мовлення.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу.

Дисципліна «Психолінгвістика» є вибірковою, містить 3 кредити (16 аудиторних годин та 74 годин самостійної роботи на денному відділенні; 10 аудиторних годин та 80 годин самостійної роботи на заочному відділенні) та має 1 змістовий модуль.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основна мета курсу полягає в тому, щоб ознайомити студентів з процесами продукування, сприйняття й розуміння мовлення, онімічними системами англійської та української мов у зіставленні, розкрити їх когнітивну сутність, показати, як саме власні назви шикуються у фрейми та домени.

Завдання : дати студентам основи лінгвістичних знань, необхідних для поліпшення самостійної наукової роботи, аналіз вихідних настанов та методологічних засад сучасних напрямів у розвитку лінгвістичної теорії; поглиблення, узагальнення та систематизація теоретичних знань.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу, методики викладання іноземних мов і зарубіжної літератури в закладах вищої освіти в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК03. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах(вітчизняних і зарубіжних).

СК03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК04. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК05. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Очікувані результати навчання:

ПР05. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці (вітчизняні і зарубіжні).

знати: основні напрями і тенденції лінгвістичної думки; методологічне підґрунтя сучасного мовознавства; основні методи лінгвістичного аналізу, які застосовуються при аналізі мовних фактів та явищ.

вміти: застосувати комплексний підхід до наукового філологічного дослідження; визначати оптимальні методи аналізу мови та літератури; використовувати отримані фундаментальні знання і практичні навички на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи, включаючи пошук необхідної інформації, планування експерименту, безпосереднє виконання роботи та обговорення отриманих результатів, формулювання теоретичних висновків; використовувати теоретичні знання у власних наукових дослідженнях.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психолінгвістика: напрями та принципи дослідження

Тема 1. Мовна особистість. Мовленнєві центри головного мозку. Періоди мовного становлення особистості. Комунікативна поведінка мовної особистості. Типологія мовних спільнот і особистостей. Теорії продукування й сприйняття мовлення.

Тема 2. Психопоетика. Текст як об'єкт психолінгвістики. Включеність тексту у немовленнєву діяльність. Сприйняття тексту. Властивості тексту. Психолінгвістичні методи аналізу тексту.

Тема 3. Етнопсихолінгвістика. Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки. Соціально-психологічні аспекти етнопсихолінгвістики. Особливості поведінки в міжкультурній комунікації. Теорії міжкультурної комунікації. Багатомовність в аспекті етнопсихолінгвістичних досліджень.

Тема 4. Патопсихолінгвістика. Мовлення в афективному, акцентованому й психопатичному стані. Порушення та дефекти мовлення. Мовлення глухонімих.

Тема 5. Прикладна психолінгвістика: викладання іноземних мов, криміналістика, інженерна галузь, рекламна індустрія. Психолінгвістика мовленнєвого впливу. Моделі та стратегії впливу. Репрезентативні системи, сенсорні модальності. Раппорт, ведення. Навіювання. Сугестивний потенціал власних назв.

3. Рекомендована література

Основна

1. Загнітко А., Михальченко М. Основи психолінгвістики: науково-навчальне видання. – Донецьк: ДонНУ, 2008.
2. Куранова С.І. Основи психолінгвістики. – К.: Академія, 2012.
3. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. - М.: Смысл, 2005.
4. Traxler M.J. Introduction to Psycholinguistics: Understanding Language Science. – Chichester: Wiley-Blackwell, 2012.

Додаткова

1. Беянин В.П. Психолінгвістика: учебник. – М.: Флінта, 2004.
2. Выготский Л.С. Мышление и речь // Л.С. Выготский. Избранные психологические исследования. – М., 1982.
3. Калмикова Л.О. Психологія мовлення і психолінгвістика: навчальний посібник для студентів ВНЗ / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В. / за заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: Переяслав-Хмельницький педагогічний інститут, 2008.
4. Лурия А. Р. Язык и сознание. – М., 1979.
5. Фрумкина Р.М. Психолінгвістика: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений . — М.: Академия, 2003.
6. Field J. Psycholinguistics: The Key Concepts. – London: Routledge, 2004.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Методи діагностики успішності навчання

Контроль засвоєння змісту курсу здійснюється наступним чином:

1) поточний контроль: з кожної з тем змістового модуля передбачається оцінювання у вигляді тестів чи усної відповіді (по 15 балів). При відсутності виконаного домашнього завдання і невідповідності до заняття знімається по 15 балів за кожну тему.

2) підсумковий контроль: в кінці курсу проводиться тестова робота, яка оцінюється в 25 балів.